

Nr 191.

Utlåtande i anledning av väckt motion om ersättning till värnpliktige K. G. Sjöberg för skada, ådragen under militärtjänstgöring.

(1:a avd.)

I en inom andra kammaren av herr *Dahlgren* väckt motion (II: 291) har hemställts, att riksdagen måtte, utan hinder av att vederbörande myndigheter funnit ersättning icke kunna utgå, tillerkänna värnpliktige Knut Georg Sjöberg ersättning för de kostnader, som denne haft att vidkännas i anledning av honom genom olycksfall åsamkad skada, ävensom livränta till följd av för framtiden bestående nedsättning av arbetsförmågan, allt enligt i militärsättningsförordningen stadgade grunder.

Över motionen har, efter därom i vederbörlig ordning gjord framställning, *riksförsäkringsanstalten* avgivit yttrande, vilket fogas såsom bilaga till utskottets utlåtande. (*Bilaga.*)

Utskottet. Det är givetvis ofta förenat med svårigheter att avgöra i vad mån sjukdom eller skada kan anses ådragen i tjänsten eller icke. Av handlingarna i nu förevarande ärende framgår sålunda, att inom läkarexpertisen delade meningar råda, huruvida kausalsammanhang föreligger mellan militärtjänstgöringen och de ryggsbesvär, varav Sjöberg lider. Då man av omständigheterna att döma i detta fall icke kan utesluta möjligheten att samband finnes mellan Sjöbergs militärtjänstgöring och hans efter den 28 december 1943 kvarstående besvär, vill utskottet icke ställa sig avvisande till det framställda ersättningsanspråket. Utskottet är därför berett tillstyrka, att Sjöberg i anledning av olycksfallet beredes någon ekonomisk gottgörelse av allmänna medel. Det synes utskottet lämpligen böra få ankomma på Kungl. Maj:t att efter ytterligare utredning i ärendet avgöra, i vad mån ersättning bör utgå i enlighet med de i riksförsäkringsanstaltens yttrande den 27 april 1948 angivna grunder eller i annan form. Uppkommande kostnader torde böra bestridas från anslaget till Diverse pensioner och understöd m. m.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av motionen II: 291 medgiva, att till K. G. Sjöberg må efter ytterligare utredning på

Statsutskottets utlåtande nr 191.

grund av i nämnda motion angivet olycksfall från anslaget till Diverse pensioner och understöd m. m. utbetalas ersättning med belopp, som Kungl. Maj:t må äga bestämma.

Stockholm den 18 juni 1948.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 184.

Bilaga.

Till riksdagens statsutskott.

I skrivelse den 27 februari 1948 har Kungl. Maj:t — med överlämnande av en i riksdagens andra kammare väckt motion nr 291 om ersättning till värnpliktige K. G. Sjöberg för skada, ådragen under militärtjänstgöring — anbefallt riksförsäkringsanstalten att till riksdagens statsutskott avgiva yttrande över ifrågavarande motion.

Till åtlydnad härav får riksförsäkringsanstalten anföra följande.

Sjöberg, som är född den 24 februari 1921, fullgjorde militärtjänstgöring vid Svea trängkår under tiden 9 april 1942—30 september 1943. Vid inryckningen antecknades å läkarkortet, att Sjöberg hade s. k. kutrygg och var plattfotad samt att hans vänstra ben var kortare än det högra. Han deltog i rekrytutbildning som fullt vapenför och uttogs sedermera den 4 april 1943 till bilförare. Under lastning och lossning av gods den 21 juli 1943 råkade han halka, varvid han fick en svår och ihållande värk i ryggen. Han sjukanmälde sig dagen därpå, blev intagen på etappsjukhus och vårdades där till och med den 24 i samma månad under diagnos rygginsufficiens och spina bifida occulta. Vid utskrivningen från sjukhuset hade han fortfarande smärtor i ryggen och erhöll därför lindrigare tjänstgöring till uttryckningen den 30 september 1943.

Enligt läkarintyg och journalutdrag från karolinska sjukhuset, där Sjöberg kom under behandling den 12 oktober 1943, hade han den 2 i samma månad deltagit i stensättningsarbete och därefter fått förnyade ryggbesvär.

Genom beslut den 9 december 1943 förklarade riksförsäkringsanstalten, att ersättning jämlikt 1927 års militärsättningsförordning icke kunde tillerkännas Sjöberg för den försämring av ryggåkomma, av vilken han lidit efter militärtjänstgöringens upphörande, enär hans tjänstgöring icke skäligen kunde antagas hava väsentligen bidragit till försämringen.

Sedan Sjöberg vid besök å riksförsäkringsanstalten den 13 december 1943 förklarat sig missnöjd med ovannämnda beslut samt meddelat, att han vid det uppgivna arbetet den 2 oktober samma år icke utfört stensättning utan endast lättare göromål, upptog anstalten ersättningsfrågan till förnyad prövning. Efter inhämtat yttrande av sin överläkare, professorn A. Troell, förklarade riksförsäkringsanstalten genom beslut den 29 december 1943, att anstalten icke funnit skäl göra ändring i sitt beslut den 9 i samma månad.

Över riksförsäkringsanstaltens beslut den 9 december 1943 anförde Sjöberg besvär hos försäkringsrådet. Sedan riksförsäkringsanstalten i anledning härav verkställt ytterligare utredning och i ärendet inhämtat yttrande av sin biträdande läkare, docenten Sture Rödén, som därvid ansåg, att ersättning borde utgå för försämring av ryggåkomma, tillerkände anstalten genom beslut den 20 juni och 18 juli 1944 med ändring av sina tidigare beslut Sjöberg för försämring av ryggåkomma sjukpenning jämte dyrtidstillägg med 4 kronor 55 öre för dag för tiden 12 oktober—28 december 1943. Vid sjukpenningens bestämmande antogs Sjöbergs årliga arbetsförtjänst jämlikt 8 § militärsättningsförordningen utgöra 1 764 kronor. Då Sjöberg enligt upplysning till riksförsäkringsanstalten från Solna idrottsstyrelse återgått i arbete den 29 december 1943, förklarade anstalten i sitt sistnämnda beslut tillika, att anstalten funnit sådant samband mellan Sjöbergs militärtjänstgöring och hans efter den 28 i samma månad kvarstående besvär icke föreligga, att ytterligare ersättning enligt militärsättningsförordningen kunde utgå till honom.

Över nyssnämnda beslut anförde Sjöberg besvär hos försäkringsrådet, som efter verkställd ytterligare utredning genom utslag den 9 januari 1946 icke fann skäl göra ändring i överklagade beslutet.

Av riksförsäkringsanstaltens och försäkringsrådets handlingar i ärendet samt av uppgifter, som riksförsäkringsanstalten genom motionären införskaffat, inhämtas i huvudsak följande rörande Sjöbergs hälsotillstånd och arbetsförmåga efter den 28 december 1943. Intill den 14 mars 1944 hade han anställning vid Solna idrottsstyrelse som spärrvakt och städare. Sistnämnda dag måste han på grund av ökade ryggbesvär åter söka behandling å karolinska sjukhusets gymnastikavdelning, där han den 4 april försågs med gipskorsett. Den 5 juni 1944 erhöll han anställning vid Solna parkavdelning. Enär Sjöberg fick ökade ryggbesvär, så snart han lade av gipskorsetten, hänvisades han till vanförestalten för erhållande av drällkorsett. Sjöberg, vars nyssnämnda anställning upphört den 20 oktober 1944 på grund av arbetsbrist, erhöll tygkorsett den 11 december samma år. Från och med den 1 januari 1945 anställdes han ånyo vid Solna idrottsstyrelse. Då någon förbättring av ryggbesvären icke inträdde, anlades den 15 mars 1945 åter gipskorsett, som Sjöberg bar till i januari 1946, då han försågs med läderkorsett för stadigvarande bruk. Den 20 april 1947 slutade Sjöberg sin anställning vid idrottsstyrelsen och övergick till sin faders entreprenadrörelse, där han är anställd som bilförare och tidskrivare.

Riksförsäkringsanstalten har tillika inhämtat yttrande av sin biträdande läkare, docenten Gunnar Thorsén, som uttalat, att Sjöbergs ryggbesvär vore betingade av statiska deformiteter, vilka icke vållats av hans militärtjänstgöring. Därest emellertid likartade besvär utan statistiskt underlag antoges vara ådragna under militärtjänstgöring samt tillika bliva för framtiden bestående, borde besvären anses medföra en invaliditet av högst 25 procent.

Med anledning härav får riksförsäkringsanstalten meddela, att anstalten, därest Sjöbergs efter den 28 december 1943 kvarstående ryggbesvär skulle hava ansetts ådragna under militärtjänstgöring, skulle hava tillerkänt honom livränta enligt ovannämnda förordning tills vidare med 294 kronor för år, varvid arbetsförmågan skulle hava ansetts nedsatt med 25 procent. Å livräntan skulle enligt därom gällande särskilda bestämmelser hava utgått dyrtidstillägg med 30 procent under år 1943 och med 40 procent för tiden från och med den 1 januari 1944 tills vidare till och med den 31 december 1948. Från och med den 1 juli 1946 skulle därjämte hava utgått ersättningstillägg enligt 3 § förordningen den 29 juni 1946 angående provisorisk förbättring av vissa ersättningar i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring vid förstärkt försvarsberedskap m. m., med 66 kronor för år jämte 40 procent dyrtidstillägg därå samt ersättningstillägg enligt 4 § samma förordning med 396 kronor för år. Under ovannämnda förutsättning skulle riksförsäkringsanstalten sålunda hava utgivit till Sjöberg livränta jämte dyrtidstillägg för tiden 29—31 december 1943 med 382 kronor 20 öre för år och för tiden 1 januari 1944—30 juni 1946 med 411 kronor 60 öre för år samt livränta jämte ersättnings- och dyrtidstillägg från och med den 1 juli 1946 tills vidare med 900 kronor för år. Därjämte skulle riksförsäkringsanstalten hava utgivit ersättning för erforderlig läkarvård m. m.

Riksförsäkringsanstaltens och försäkringsrådets handlingar i ärendet bifogas jämte de av motionären till anstalten inlämnade handlingarna.

I detta ärendes handläggning har deltagit, förutom undertecknade, byråchefen Källström.

Stockholm den 27 april 1948.

DAVID ÖSTRAND.

Gunnar Nordmark.